

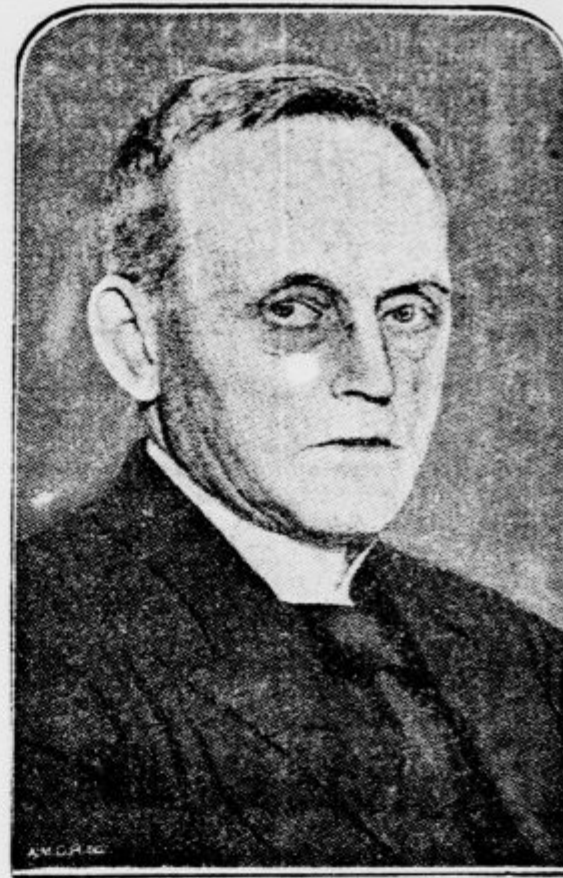
Iz življenja in sveta

K ukinjenju zlate valute na Angleškem

Na levi: poslopje Angleške banke, ki je ustavila izplačevanje v zlatu. — Na desni: pogled na londonsko borzo: Zgoraj: guverner Angleške banke Montague Norman

Zgoraj desno: Filip Snowden, angleški zakladni minister

Pravkar je izšla

Levstikova številka

ilustrovane tedenske revije

„Življenje in svet“

z zanimivimi članki naših kulturnih delavcev in s številnimi slikami

(Glej »Kulturni pregled« na 3. str.)

Posamezne številke 2 Din po vseh trafikah

Zračne prometne proge

Amerika na prvem mestu med vsemi državami

Dolžina vseh obstoječih zračnih prometnih prog je tolikšna, da bi šestkrat obsegala zemljo. V preteklem letu so opravila potniška in trgovinska letala skupaj 172.000 milj poti (milja enaka 1609 m), letos pa se je dolžina prog izdatno povečala. Še v letošnjem oktobru bo Amerika uvedla na Aljaški 14 novih zvez s poštnimi letali.

Amerika ima več nego četrtino vseh zračnih prog na svetu in stoji z njihovo skupno dolžino 49.000 milj na prvem mestu. New York je najpomembnejše zračno pristanišče na zemlji. Vsak dan ga redno obišče 80 letal in isto toliko ga zapusti. Vsakih 18 minut prileti in odleti po eno letalo.

Francija ima 18.000 milj zračnih prog in zavzema drugo mesto. Če bi pa 8100 milijam angleških zračnih prog pristeli se

20.000 milj britskih dominionov (Kanada itd.), bi zavzela Velika Britanija drugo mesto.

Nemčija ima 12.000 milj zračnih prog, ki so omejene večinoma na nemško ozemlje.

Najdaljšo zračno progo s Holandske na Javo je pred nedavnim otvorila Kraljeva holandska družba za zračni promet.

Med najboljše organizirano zračno službo spada južno-ameriška. Buenos Aires je z Natalom zvezan kar s tremi zračnimi progami. Na evropski celinici ima že vsaka država redno zračno službo, posebno velike so zračne proge v Rusiji, ki potekajo v vzhodno smer do Bajkalskega jezera in v južno do Teherana. Japonska ima že dobro urejene zračne zveze, Kitajska pa si jih šele ustvarja.

400 dni v polarnem ledu

V Kodanj se vrne ta dni nemška učnjaka dr. Georgi in dr. Sorge, ki sta prebila 400 dni na groenlandskem celinskem ledu z malo provianta in skoraj brez ognja.

Zivela sta v ledeni jami in izvrševala v najtežjih okoliščinah svoje znanstveno delo. Tako sta daljši čas zabeležila temperaturo 65 stopinj pod ničlo, kar predstavlja svetovni rekord. Vračata pa se zdrava in z bogatim znanstvenim materialom.

Novi francoski poslanik v Berlinu

Francois Poncet, novi francoski poslanik na berlinskem kolidvoru

Nov tip plinske maske

Na bodočo vojno, v kateri bodo igrali glavno morilno vlogo strupeni plini, se vse države pripravljajo z izdelovanjem čim bolj učinkovitih mask. Slika kaže novo ameriško plinsko masko, ki prav nič ne ovira dihanja in govorjenja

Američani aretirani kot francoski vojni ubežniki

Partijsko vojaško sodišče ima ta čas v obravnavi 16 primerov vojnih dezertarjev in sicer so ti dezertarji v Ameriki naturalizirani Francozi, ki so prišli na obisk v staro domovino, ne da bi pomislili na to, da zasleduje Francija vse rojene Francoze kot dezertarje, če se med vojno niso odzvali svoji vojaški dolžnosti. Ker so aretiranci sedaj ameriški državljani, je ameriško poslanstvo v Parizu že interveniralo zanje, ne more pa ničesar doseči. Ameriške oblasti opozarjajo vse naturalizirane Francoze, ki hočejo posejati staro domovino, na nevarnost, ki jim preti tam, navzlic temu se mesečno dogodi šest do deset takšnih aretacij.

Trenchcoate

dežne plašče, Bajazzo obleke za motocikliste v veliki izbori in najcenejše pri Drago Schwab, Ljubljana

Mačke v službi civilizacije

Zanimiv predlog francoskega učenjaka za ustanovitev mačjih farm

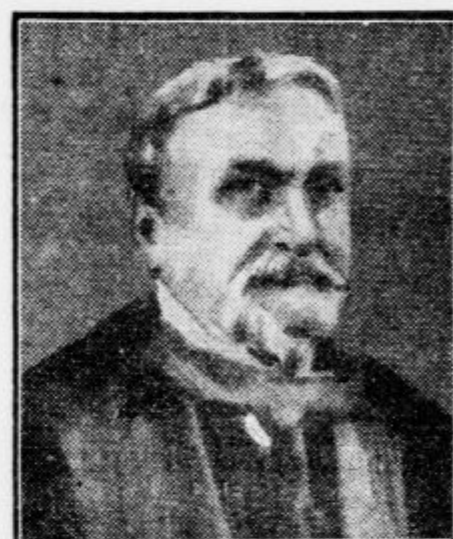
Med številnimi svetovnimi kongresi in konferencami gotovo ni najmanjšega pomena kongres za zatiranje podgan, ki se je vršil v Le Havru.

Podgane so, kakor znano, ene najinteligentnejših, hkrati pa tudi najbolj umazanih in požrešnih živali; nadloga, ki že od najstarejših časov teži na človeštvo. Podgane se grejejo v solcu naše civilizacije, obenem pa nam povzročajo neprečlenljivo škodo. Kako pereče je vprašanje zatiranja tega nagnusnega zaroda, je najjasneje pokazal v svojih studijah francoski učenjak dr. Adrien Loir, stari sotrudenik Pasteurjev in današnji predsednik Lige za zatiranje podgan.

Sive podgane, ki so v Evropi mlajše od črnih, so slednje že docela zatirale, kar ni čuda, če pomislimo, da vrže siva podgana do 860 mladičev na leto. Kako naglo se razmnožuje ta požrešna armada, si človek ne more predstavljati. Na milijone jih živi po vseh velikih mestih in če bi hotel človek preprečiti škodo, bi dobil milijardne številke.

Vsi dosedanja sistemi zatiranja podgan se niso posrečili. Toda glede na boleznili, ki jih prenaša ta nagnusna žival, da omenimo samo kugo, trihinozo in morda celo raka, je treba borbo za vsako ceno nadaljevati. Dr. Loir je preizkusil že raznovrstne strupe, strupene pline, pasti in drugo, a je prišel slednjič do zaključka, da so res nekaj vredne samo mačke, ki nam jih je narava sama dala na razpolago v večni skrbi, da se ohrani v favni ravnotežje.

Toda kakor se podgane razlikujejo med seboj, tako tudi vse mačke niso enake. Z nesmotnim križanjem so te živalice že čisto degenerirane, tako da pravih »lovcev« skoraj ni več med njimi. Francoski učenjak se je vrgel na smoteno restavracijo zatirih živalskih instinktov in je vzgojil že cel rod mačk, ki v prirodni nagonu prav nič ne zaostajajo za svojimi starimi predniki. Posebno se odlikuje njegov maček Liko, ki je podga-

Dr. Adrien Loir in njegov maček Liko

me, kjer bi se vzgojilo zdravo lovsko pleme, ker je to edini način, s katerim bo uspelo zatreti vedno bolj se razmnožujočo podganjo zalego.

Haškova vdova

V Pragi je umrla, kakor smo že zabeležili, v starosti 43 let Jarmila Haškova, vdova po slavnem pisatelju »Švejk«. Bila je pravo nasprotje svojega moža, trezna, štedljiva, malomeščanska, polna starih moralnih predsodkov, le po dobrotljivosti mu je enačila. Hašek, ki se je vsemu rogal, se je z njo dobro razumel. Sina, ki ga je imela z njim, je vzgojila po svoji podobi, ne po njegovi.

Za Haškom sta zalovila prav za prav dve vdovi in ena žaluje še vedno. Ne da bi se dal ločiti od Jarmile, se je namreč poročil po sovjetskem zakoniku s šurinko Lvovo, ki je bila baže bivša ruska knežinja.

Iz uredniškega koša

Suhli brod. V občinskem svetu nekega kraja v naši okolici je bilo glasovanje za voljo graditve novega šolskega poslopja. Vsi so bili za novo šolo, le eden se je upiral. Ko so ga vprašali, zakaj je glasoval proti, je odvrnil: »Nova zgradba nas bo vrgla vendar le v dolgove. Pa postavimo, da pride kuga nad nas in jaz sam ostane živ. Tedaj bi imel sicer novo šolsko poslopje, a od samih dolgov bi mi bilo znoreti.

Vrščje. Neki naš kamnosek bi moral izdelati nagrobni kamen za someščana, ki je pred kratkim umrl. Z njegovo vdovo pa se nista mogla zediniti glede napisa na kamnu. Žena ni hotela kakšnega običajnega napisa, temveč kaj posebnega. Po dolgem premišljanju se je končno odločila za naslednje besedilo: »Počivaj v miru, dokler se spet ne vidiva.«

Vsak dan ena

»In tistih 500 Din, ki bi mi jih morali vrniti to poletje?«
»Saj letos vendar nismo imeli poletja!«

Vijugasti trotoarji

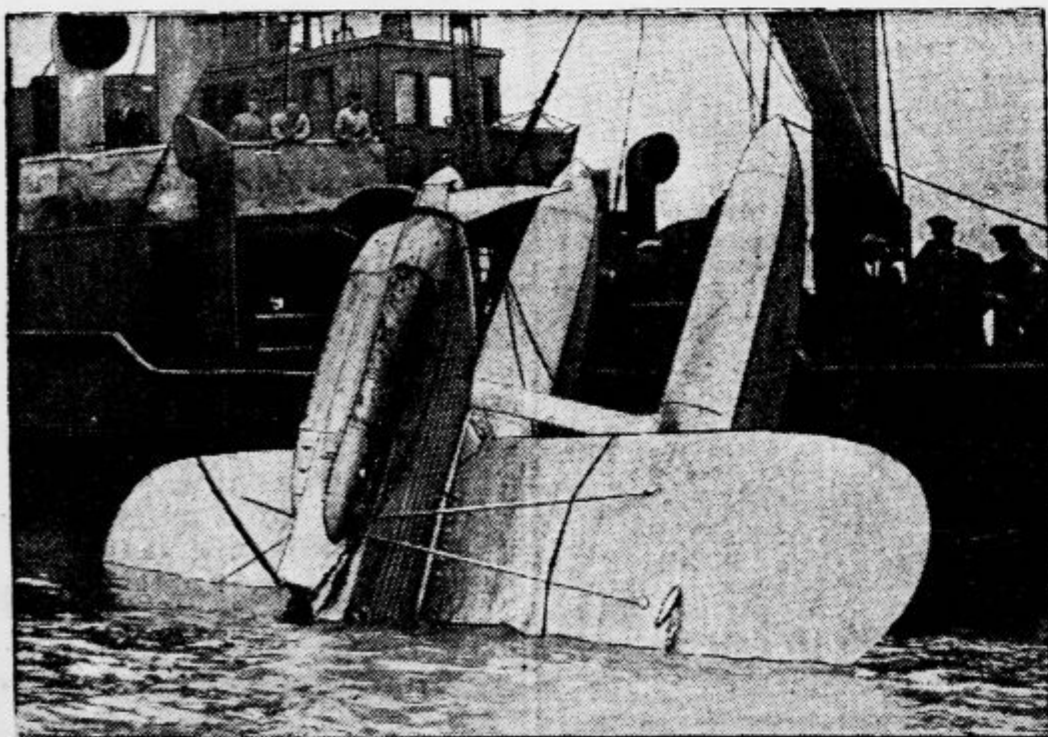
V Bruslju preizkušajo nov sistem gradnje obcestnih hodnikov z vijugastimi robniki, ki imajo namen preskrbeti skromne prostorce za ustavljanje avtomobilov, ki ne smejo stati na cesti

Če se sodni pisar zmoti

V stanovanje svoje bivše žene je stopil te dni nekoliko dni po ločitvi neki Berlinčan in ji velel, naj se da od njega pretepsti, ker mu tako ukazuje sodni odlok. Pokazal ji je ta odlok, v katerem je v resnici stalo: 1. da ji mora plačevati alimente, 2. da jo mora obiskati v njenem stanovanju, 3. da jo mora preteptati. Ko je izdatno izvršil vse tri točke, je mož odšel.

Pozneje pa se je izkazalo, da gre za usodno pomoto. Sodni pisar je pri prepisovanju razsodbe namreč v naglici napravil napako in izpustil pri točki 2. in 3. nekoliko besed, ki so možu prepovedovale obiskovati ženo v njenem stanovanju in jo preteptati. Zaradi te napake je dobila razsodba čisto nasproten smisel.

Nesreča angleškega rekordnega letala

Angleško vodno letalo Vickers Rolls Royce, s katerim je letalski poročnik Stainforth pri tekmah za Schneiderjev pokal »nagal« z brzino 610 km na uro, se je pri pristanku na vodi potopilo. Stainforth se je komaj rešil. Na sliki vidimo, kako vlečejo letalo iz morja na ladjo

O. Hanstein:

Ali je kriva?

Roman

»Imena ni.«
 »Hvala Bogu. Oh, mati, da bi vsaj mogla umreti!«
 Paznica je stopila v celico.
 »Ili morate, gospa Pieseckova.«
 »Že?«
 Starka je stisnila otroka k sebi.
 »Pogum, dete, kmalu pridem spat.«
 »Oh, mati!«
 Poljubila je starko, ki je nato s trudnimi, počasnimi koraki odšla. Gudula je ostala sama — a čudno, zdaj je bila mirnejša. Tako lepa je bila misel, da ima mater! In koliko je morala uboga stara žena pretrpeti zaradi nje v svoji samoti in zapučenosti! Ali ni bila nehalna, da je zadnja leta popolnoma pozabila nanjo? Na svojo mater...

Deželni sodni svetnik Schellmeier se je spet nejevoljen vrnil v svojo pisarno. Tudi to mu je bilo izpodletelo. Zamaš je stal pri linici in poslušal razgovor. Niti nepričakovano svidenje z materjo, ki ga drugače ne bi bil tako hitro dovolil, ni prineslo priznanja. In vendar je upal, da je gospa Pieseckova Gudulina skrivka in se hoče z njo samo posvetovati, kako bosta izpovedali.

Zmajal je z glavo.
 Ali je bila ta Gudula morda res nedolžna? Da, ali potem — kdo je bil potem kriv?

Sport

Domžalski sport

V nedeljo je gostovala v Domžalah rezerva ASK Primorja ter premagala tukajšnja Diska v razmerju 4 : 3 (3 : 2). Moštvo gostov, ki je bilo sicer večinoma sestavljeno iz juniorjev, nas je v tehničnem oziru zadovoljilo, ostalo pa nam je mnogo dolžno v pogledu skupne igre, osobito se je pa pogoščalo precizno streljanje na gol. Najboljši sta še bila v napadu Svetec II. in Peterlin, v krilski vrsti pa srednji krilec Pišek II. Vratar nosi deloma krivdo na drugem голу, tretji gol gre pa popolnoma na njegov rovaš.

Tudi domačini so nas zadovoljili popolnoma samo prve četrt ure, ko so zabili dva vodilna gola, nato so pa popustili. Najboljše ljudi so imeli v krilski vrsti, odkloval se je s smiselno igro posebno desni krilec Hut, ter v vratarju, ki je sicer kriv tretjega gola, je pa zato ubranil tudi kopic ostrih strelcev. Priporočali bi jim pa, da se odvadijo nepotrebnega prerekanja med igro, ker dela to na občinstvo prav slab vtis. Z discipliniranim nastopom bodo gotovo več dosegli kot pa s prepiranjem. Publike je bilo precejšnje število, ki je bila zelo glasna.

Prihodno nedeljo odigra Disk svojo prvo prvenstveno tekmo s SK Svobodo — Vič, za katero vlada še sedaj veliko zanimanje. Z ozirom na precej dobro formo domačinov se skoro s sigurnostjo pričakuje zmaga domačega moštva.

Nogometno prvenstvo LNP. V nedeljo se bodo nadaljevale tekme za slovensko ligo prvenstva. Svoboda gre v Maribor, da poskusi svojo srečo z Zvezdnicarji, Ilirija priredi izlet v Celje, a Primorje bo moralo na svojem terenu zastaviti vse svoje sile v borbi proti predstavniku Maribora. Po velikem in zasluženem porazu ljubljanske Ilirije v Mariboru predzadnja nedeljo pridobiva to srečanje mnogo na važnosti. Zmagovalec tega matcha bo sigurno nosil — vsaj za jesensko sezijo — naslov neoficijelnega slovenskega prvaka. Mariborčani se tega tudi zavedajo in bodo napeli vse sile, da jim ne uide iz rok nad vse ugodna prilika.

Ljubljanski plavalni podsavez (službeno). Seja upravnega odbora LPP bo danes v četrtek ob 18.30 v kavarni Evropa.

Amater : Dobrna 4 : 0 (2 : 0). Prvenstvena tekma, odigrana 20. t. m. v Trbovljah, je pokazala precejšnjo premoč Amaterja klub temu, da so Trboveličani igrali brez volje in poživljenosti. Dobrna pa je igrala zelo žilavo ter bi zaslužila boljši rezultat. Sodil je dobro g. Dolinar.

Naši nogometaši na Balkaniji v Sofiji. V nedeljo 27. t. m. se pričnejo v Sofiji balkanske igre, katerih se bo udeležila tudi naša država. Predvsem bo sodelovala naša nogometna reprezentanca, zaradi česar se bodo morale nekatere državno prvenstvene tekme odgoditi. Naša reprezentanca bo najbrže sestavljena nastopno (v oklepajih rezervne): Mihelčič (Spasič), dr. Ivković, Tosić (Rajković), Marušić, Premierl (Dešković), Lj. Gjorgjević, Tirnanić, B. Marjanović, Sotirović (Hitrec), Vujadinović (Zivković), Lokotović. Z reprezentanco bodo potovali v Sofijo predsednik JNS g. Zarije Marković, savezni kapetan g. Bosko lig. prvenstva. Svoboda gre v Maribor, ozirom na tekmovalje v Sofiji je JNS vse državoprvenstvene tekme od 4. oktobra naprej odgodil za en teden.

ASK Primorje. Danes ob 20.30 seja eksekutivnega odbora v hotelu Miklič.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Drevo ob pol 21. se bo vršila v kavarni Evro-

Tretje poglavje.

Pristav pl. Soden je sedel, ko je bil po uradnih urah poobedoval v nekem bližnjem restoranu, v svojem elegantnem samskem stanovanju in kadil smotko, ko so mu prinesli posetnico: »Eberhard grof Hohenheim.«

»Prosim.«

To je bil trenutek, katerega se je bal že ves čas od snoči. Eberhard je vstopil. Njegov obraz je bil blede, a zbran.
 »Dober dan, dragi Soden.«
 Pristav mu je toplo stisnil roko.
 »Saj veš, kaj je vzrok, da prihajam k tebi.«
 Silil se je, da bi ravnodušno govoril, a glas mu je drhtel, kakor da se misli zdaj razjokati. Soden mu je položil roko okoli ramen.

»Prijetelj, nu, prijatelj.«

»Prav, prav. — Ali imaš smotko zame? Hvala. Vročje je danes. Gotovo si se pošteno potil v pisarni?«

Soden je čutil, da govori Eberhard vse te postranske reči samo zato, da bi premagal svojo razburjenost. Nato je prišlec globoko zasopel.

»Nu, tedaj in medias res. Ali veš, kako je vsa reč?«

»Seveda.«

»Mislim namreč...«

»Po naključju sem bil včeraj celo z zapuščinskimi sodnikom v Wellhornovem stanovanju, ko je komisar...«

»To je bila sreča. Povej.«

Njegov glas je bil hripav in njegove besede so zapovedajoče zvenele.

»Bilo je v resnici prav čudno...«

pili z moško deco in Selca z žensko deco. Telovadbi članov je sledil nastop na bradli in na orodju. Po raznoterostih je prikazala šestnajstotica domačinov učinkovit skupinski nastop. Članice pod vodstvom s. Linkejeve iz Škofje Loke in raznoterosti so zaključile nad enourni spored. Vsi telovadeči oddelki so pokazali toliko vaje, pripravjenosti in reda, da zasluži duša vsega dela, načelnik brat Josip Zupančič, učitelj v Dražgošah vsestransko pohvalo. S pridom so se izkazali tudi Selčani. Dražgošani imajo dober material, ki je tembolj cenjen, ker deluje Sokol med našim kmetskim ljudstvom, ki je vrvenju zunanega sveta malone docela odtegnjeno. Dražgoše kažejo izrazito voljo do napredka in zato tudi nedeljski uspeh ni izostal.

Radio

Izveček iz programov

Četrtek, 24. septembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18.30: Plošče. — 19.30: Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu. — 20: Prenos mednarodnega koncerta iz Beograda. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Petek, 25. septembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18.30: Koncert salonskega kvinteta. — 19.30: Vegetarijanska prehrana. — 20: Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu. — 20.30: Prenos volilnega koncerta iz Beograda. — 21.30: Pevski koncert ge. Zlate Gjurgjenac-Gavella. — 22.15: Koncert na orgle. — 22.45: Napoved časa in poročila.

BEograd 11.30: Plošče. — 12.45: Radio-orkester. — 17: Jugoslovenske pesmi. — 20: Petje. — 20.30: Violinski koncert. — 21.30: Prenos iz Ljubljane. — 22.30: Poročila. — 22.50: Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Prenos zvočnega filma. — 20.30: Prenos iz Beograda. — 21.30: Prenos iz Ljubljane. — 22.40: Plesna glasba. — PRAGA 17.10: Plošče. — 19.30: Prenos iz Brna. — 21: Pevski koncert Donskih kozakov. — 22.15: Lahka glasba. — BRNO 17.45: Plošče. — 19.30: Dramski večer. — 21: Koncert iz Prage. — VARŠAVA 18: Koncert orkestra. — 20.15: Simfonični koncert. — 22.45: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Plošče. — 16: Lahka glasba. — 19.30: Prenos opere iz gledališča. — 22.20: Godba za ples. — BERLIN 20: Simfonični koncert. — 22.30: Zabaven program. KÖNIGSBERG 16.30: Lahka glasba. — 18.55: Chopinove skladbe. — 20: Brahmsov »Nemški Requiem«. — 21.15: Igra. — MÜHLACKER 17: Orkester. — 19.45: Lahka glasba. — 21: Veseloigra. — 22.35: Ples. — 0.30: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 19.30: Orkester. — 20.30: Veseloigra. — Godba za ples. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.10: Plošče. — 21: Operni večer.

Pozor, gasilci, avtotaksi!

PRODAM »Alfa Romeo«, 6 cilindrskega, zaradi takojšnjega odpotovanja v inozemstvo.

Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11750

Samo kdor v miru izbira, kupi dobro!

Ako hitite od prodajalne do prodajalne in si ogledujete blago, se vam lahko primeri, da se odločite v tiski in naglici za nekaj, za kar vam bo pozneje žal.

ZATO IZBIRAJTE BLAGO DOMA!

Tu imate časa dovolj, da si ogledate vzorce komad za komadom po njihovi vrednosti, nikdo vas ne more nagovarjati za nekaj, kar vam ni po okusu.

ZAHTEVAJTE ZATO NASO KOLEKCIJO šifona in ostalega za žensko perilo

In vi dobite kolekcijo v par dneh, seveda brezplačno in neobvezno. Potem sedite, izbirajte ono, kar najbolje odgovarja vaši postavi, vašemu okusu.

Ker dobavljamo blago naravnost iz tovarne in ga prodajamo naravnost vam, odpadejo razne provizije, vi torej kupite pri nas boljše kvaliteto za manj denarja.

Ze več kot pol stoletja postrežamo odjemalce v splošno zadovoljnost.

Največja trgovska in izvozna tvrdica

Kastner & Ohler
Zagreb.

Ako se nimate našega glavnega kataloga, zahtevajte ga! V nekoliko dneh ga imate brezplačno v rokah. 6750

Večjo stanovanjsko

hišo kupim.

Pismene ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »3006«. 11756

Danes je zatisnila za vedno svoje trudne oči naša ljubljena

Božena

uradnica sekc. drž. žel.

Pogreb bo v petek, dne 25. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti, Sava — Jesenice štev. 7.

Sava — Jesenice, dne 23. septembra 1931.

Ivan, Ivana šega, starši — Nada, Boris, sestra in brat

11761

Prodamo večjo množino

makulaturnegea

papirja

Deč se izve v upravi

POZOR!

Vljudno naznanjam cenj. občinstvu, da se bo PRODAJALO 11743

goveje meso prednji del 8 Din

goveje meso zadnji del 10 Din

za kg. — Drobovina 6 Din za kg.

Teletina . . . 12 do 16 Din kg

Svinjina . . . 14 do 18 Din kg

Prodaja se v četrtek, dne 24. septembra 1931 in naprej.

MATEVŽ KRUSIČ, mesar

ZELENA JAMA

PREŠERNOVA 8

Ljubljana 7, Knezova ul. št. 37.

Dne 24. t. m. prične poslovati v prostorih palače „Dunav“ Aleksandrova cesta 6

SPLOŠNO JUGOSLOVENSKO BANČNO DRUŠTVO D. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

(SOCIÉTÉ GÉNÉRALE DE BANQUE YOUGOSLAVE S. A.)

(SUCCURSALE DE LJUBLJANA)

Lastna sredstva: Din 127.500.000.—

Lastna sredstva: Din 127.500.000.—

PATRONANČNI ZAVODI:

BANQUE BELGE POUR L'ETRANGER, BRUXELLES

Wiener Bank-Verein, Wien.

Basler Handelsbank, Basel.

Česka Union Banka, Praha.

